

Posolstvo Svätého Otca Benedikta XVI.

k Svetovému dňu pokoja 2013

„Blahoslavení tí, čo šíria pokoj“

1. Každý nový rok so sebou prináša očakávanie lepšieho sveta. V tejto perspektíve sa modlím k Bohu, Otcovi ľudstva, nech nám udelí svornosť a pokoj, aby sa túžby po šťastnom a prosperujúcom živote mohli uskutočniť pre všetkých.

Päťdesiat rokov od začatia Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý umožnil posilniť poslanie Cirkvi vo svete, je povzbudivé konštatovať, že kresťania ako Boží ľud – ktorý žije v spoločenstve s Bohom a je na ceste spolu s ostatnými ľuďmi – sa zapájajú do dejín, zdieľajúc s ostatnými radosti a nádeje, žalosti a úzkosti (1), ohlasujúc Kristovu spásu a usilujúc sa o pokoj pre všetkých.

Naše časy, ktoré sú poznačené globalizáciou s jej pozitívnymi i negatívnymi stránkami, ale aj naďalej trvajúcimi krvavými konfliktami a hrozbami vojen, si vyžadujú obnovené a zjednotené úsilie o spoločné dobro, ako aj o rozvoj všetkých ľudí a celkový rozvoj človeka.

Alarmujúce sú ohniská napätia a sporov, spôsobené narastajúcimi nerovnosťami medzi bohatými a chudobnými v dôsledku prevládajúcej egoistickej a individualistickej mentality, vyjadrenej aj v podobe neregulovaného finančného kapitalizmu. Okrem rozličných foriem terorizmu a medzinárodnej kriminality je pre mier nebezpečný aj každý fundamentalizmus a fanatizmus, ktorý prekrúca pravú podstatu náboženstva, podporujúcu spoločenstvo a zmierenie medzi ľuďmi.

Napriek tomu rozličné iniciatívy zamerané na šírenie pokoja, ktorých je vo svete veľa, svedčia o vrodennom povolaní človeka k pokoju. V každom človeku je totiž túžba po pokoji tou základnou túžbou a v istom zmysle je totožná s túžbou po plnom, šťastnom a dobre prežitom ľudskom živote. Inak povedané, túžba po pokoji zodpovedá základnému morálnemu princípu – právu na integrálny, sociálny a komunitný rozvoj a s ním súvisiacimi povinnosťami – ktorý je súčasťou Božích plánov s ľuďmi. Človek je stvorený pre pokoj, ktorý je Božím darom.

To všetko mi vnuklo myšlienku, aby som sa v tomto posolstve inšpiroval slovami Ježiša Krista: „Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi“ (Mt 5, 9).

Evanjeliové blahoslavenstvo

2. Blahoslavenstvá ohlasované Ježišom (porov. *Mt* 5, 3 – 12 a *Lk* 6, 20 – 23) sú prisľúbeniami. V biblickej tradícii je blahoslavenstvo istým literárnym druhom, ktorý vždy prináša dobrú zvesť, čiže evanjelium, a vrcholí určitým prisľúbením. Blahoslavenstvá teda nie sú len morálnymi odporúčaniami, ktorých zachovávanie predpokladá určitú odmenu – stav blaženosti v patričnom čase, ktorý zvyčajne spadá až do ďalšieho života. Blahoslavenstvo spočíva skôr v naplnení prisľúbenia adresovaného všetkým, ktorí sa nechajú viesť požiadavkami pravdy, spravodlivosti a lásky. Tí, ktorí dôverujú Bohu a jeho prisľúbeniam, sa v očiach sveta často zdajú byť naivní alebo vzdialení od reality. No Ježiš im hovorí, že nie iba v ďalšom, ale už v tomto živote objavia, že sú Božími deťmi a že Boh je vo všetkom, zakaždým a vždy s nimi solidárny. Pochopia, že nie sú sami, pretože on je na strane tých, ktorí sa usilujú o pravdu, spravodlivosť a lásku. Ježiš zjavil Otcovu lásku a neváhal obetovať seba samého. Ak prijmeme Ježiša Krista, Bohočloveka, prežívame radosť z nesmierného daru: z účasti na samotnom Božom živote, na živote milosti, ktorý je zálohou plného blaženého života. Ježiš Kristus nám dáva ten pravý pokoj, ktorý sa rodí z dôverného stretnutia človeka s Bohom.

Ježišovo blahoslavenstvo nám hovorí, že pokoj je zároveň mesiášskym darom i ľudským dielom. Pokoj totiž predpokladá ľudskosť otvorenú voči transcencii. Je plodom vzájomného obdarovania a obohatenia, vďaka daru, ktorý pochádza od Boha a umožňuje nám žiť s druhými a pre druhých. Etika pokoja je etikou spoločenstva a spolunažívania. Je teda nevyhnutné, aby dnešné kultúry prekonali také antropológie a etické systémy, ktoré sú založené len na teoreticko-praktických predpokladoch. V rámci nich sú totiž vzťahy spolunažívania motivované kritériami moci alebo profitu, prostriedky sa stávajú cieľmi a naopak, kultúra a výchova sa zameriavajú len na nástroje, techniky a účinnosť. Predpokladom pokoja je odhalenie diktatúry relativizmu a tiež plne autonómnej morálky, ktorá bráni uznať neodvolateľný prirodzený morálny zákon, vpísaný do svedomia každého človeka. Pokoj je vybudovaný na spolužití v hraniciach rozumu a morálky, a to na základoch, ktoré nevymeral človek, ale Boh. „*Pán požehná svoj ľud pokojom,*“ pripomína nám žalm 29 (v. 11).

Pokoj: Boží dar a ovocie ľudského úsilia

3. Pokoj sa týka ľudskej osoby ako celku a predpokladá úplné zaangažovanie sa človeka. Ide o pokoj s Bohom, keď človek žije podľa Božej vôle; aj o vnútorný pokoj so sebou samým a vonkajší pokoj s blíznymi i s celým stvorením. Ako napísal blahoslavený Ján XXIII. v encyklike *Pacem in terris*, ktorej päťdesiate výročie si o pár mesiacov pripomenieme, pokoj si vyžaduje vybudovanie spolužitia založeného na pravde, slobode, láske a spravodlivosti. (2) Popieranie toho, čo tvorí pravú prirodzenosť ľudskej bytosti v jej esenciálnych rozmeroch, v jej vnútornej schopnosti spoznať pravdu a dobro – a teda v konečnom dôsledku samotného Boha – ohrozuje budovanie pokoja. Bez pravdy o človeku, vpísanej Stvoriteľom do jeho srdca, sloboda a láska stratia svoju hodnotu a spravodlivosť stratí základ pre svoje uplatnenie. Keď sa chceme stať skutočnými šíriteľmi pokoja, musíme venovať pozornosť jednak transcendentnému rozmeru, jednak neustálemu rozhovoru s Bohom, milosrdným Otcom, prostredníctvom ktorého si vyprosujeme vykúpenie, ktoré nám vydobyl jeho jednorodený Syn. Takto môže človek zvíťaziť nad zárodkom zatemnenia či popierania pokoja, ktorým je hriech vo všetkých jeho podobách: egoizme a násilí, chamtivosti, túžbe po moci a ovládaní, netolerantnosti, nenávisti a nespravodlivých štruktúr.

Uskutočnenie pokoja závisí predovšetkým od uznania toho, že v Bohu sme všetci jedna ľudská rodina. Táto je budovaná – ako sa píše v encyklike *Pacem in terris* – prostredníctvom medziľudských vzťahov a inštitúcií nesených a oživovaných spoločným „my“. Z toho plynie morálny, vnútorný i vonkajší poriadok, kde sa v duchu pravdy a spravodlivosti čestne uznávajú práva a povinnosti jedných voči druhým. Pokoj je poriadok oživovaný a zjednocovaný láskou, takže v ňom pocitujeme aj potreby druhých ako naše vlastné, umožňujeme druhým podieľať sa na našich dobrách a čoraz viac vo svete šírimo spoločenstvo duchovných hodnôt. Pokoj je poriadok uskutočnený v slobode takým spôsobom, aby to zodpovedalo dôstojnosti človeka, ktorý na základe svojej racionálnej prirodzenosti preberá zodpovednosť za svoje vlastné konanie. (3)

Pokoj nie je len snom, nie je utópiou: je možný. Naše oči musia hľadiť viac do hĺbky, aby pod povrchom vonkajších fenoménov objavili pozitívnu skutočnosť, ktorá existuje v srdciach. Každý človek je totiž stvorený na Boží obraz a povoláný k tomu, aby rástol a prispieval k budovaniu nového sveta. Skutočne, Boh sám – vtelením svojho Syna a ním uskutočneným vykúpením –vstúpil do dejín, čím umožnil vznik nového stvorenia a novej zmluvy medzi Bohom a človekom (porov. *Jer* 31, 31 – 34), a tak nám dal možnosť získať „nové srdce“ a „nového ducha“ (porov. *Ez* 36, 26).

Práve preto je Cirkev presvedčená, že je naliehavo potrebné novým spôsobom ohlasovať Ježiša Krista, ako prvého a najdôležitejšieho pôvodcu integrálneho rozvoja národov a tiež pokoja. Ježiš je totiž náš pokoj, naša spravodlivosť, naše zmierenie (porov. *Ef 2, 14; 2 Kor 5, 18*). Šíriteľom pokoja je podľa Ježišovho blahoslavenstva ten, kto sa usiluje o celkové dobro druhého, o úplné dobro duše i tela, dnes i zajtra.

Z tohto poučenia možno vyvodiť, že každý človek a každé spoločenstvo – či už cirkevné, svetské, výchovné alebo kultúrne – je povoláné usilovať sa o pokoj. Pokoj je principiálne uskutočnením spoločného dobra rôznych spoločenstiev na primárnej, strednej, národnej, medzinárodnej i svetovej úrovni. Práve preto možno usudzovať, že cesty k uskutočneniu spoločného dobra sú aj cestami, ktoré treba prejsť, aby sme dosiahli pokoj.

Šíriteľmi pokoja sú tí, ktorí milujú, bránia a podporujú život v jeho komplexnosti

4. Cestou na uskutočnenie spoločného dobra a pokoja je predovšetkým rešpektovanie ľudského života, v jeho rôznych rozmeroch, a to od jeho počatia, cez jeho rozvíjanie až po prirodzenú smrť. Skutočnými šíriteľmi pokoja sú teda tí, ktorí milujú, bránia a podporujú život vo všetkých jeho rozmeroch: osobnom, spoločenskom i transcendentnom. Život v plnosti je vrcholom pokoja. Kto chce pokoj, nemôže tolerovať nijaké atentáty a zločiny proti životu.

Tí, ktorí dostatočne nerešpektujú hodnotu ľudského života, a preto podporujú napríklad liberalizáciu potratov, si možno neuvedomujú, že takto smerujú len k iluzórnemu pokoji. Útek od zodpovednosti, ktorý zneuctňuje ľudskú osobu, a predovšetkým zabitie bezbrannej a nevinnnej bytosti, nikdy nemôže viesť k šťastiu a pokoji. Ako si možno predstaviť pokoj, integrálny rozvoj národov a samotnú ochranu životného prostredia bez toho, aby sa chránilo právo tých najslabších – počnúc tými nenarodenými – na život? Každá rana ubližujúca životu, zvlášť na jeho počiatku, nevyhnutne škodí rozvoju, pokoji i životnému prostrediu. Nie je správne ani ľstivo kodifikovať falošné alebo svojvoľné práva, ktoré sú založené na zúženom a relativistickom pohľade na ľudskú bytosť a na zručnom využívaní dvojznačných pojmov, ktoré majú odobriť predpokladané právo na potrat a na eutanáziu, hoci v konečnom dôsledku ohrozujú základné právo na život.

Treba uznať a podporovať aj prirodzenú štruktúru manželstva ako zväzku medzi mužom a ženou, oproti pokusom zrovnoprávniť manželstvo s radikálne odlišnými formami zväzkov,

ktoré ho v skutočnosti poškodzujú a prispievajú k jeho destabilizácii, zahmlievajúc jeho špecifický charakter a jeho nenahraditeľnú spoločenskú úlohu.

Tieto princípy nie sú pravdami viery, ani nevychádzajú z práva na náboženskú slobodu. Sú vpísané do samotnej ľudskej prirodzenosti, poznateľné rozumom a teda spoločné pre celé ľudstvo. Angažovanosť Cirkvi v ich prospech teda nemá konfesionálny charakter, ale sa týka všetkých ľudí, bez ohľadu na ich náboženskú príslušnosť. Toto úsilie je tým potrebnéjšie, čím viac sa tieto princípy popierajú alebo zle chápu, pretože tým je napádaná pravda o človeku a vážne ranená spravodlivosť a pokoj.

Dôležitým príspevkom k pokoji je aj to, ak právne nariadenia a výkon súdnictva uznávajú právo na aplikovanie výhrady vo svedomí v súvislosti zo zákonmi a vládnyimi nariadeniami, ktoré porušujú ľudskú dôstojnosť, ako je to v prípade potratu a eutanázie.

Medzi základné ľudské práva, ktoré prispievajú k pokojnému životu národov, patrí aj právo jednotlivcov a spoločností na náboženskú slobodu. V tejto dejinnej situácii sa stáva čoraz dôležitejším to, aby sa toto právo zachovávalo nielen v negatívnom zmysle ako *sloboda od* – napríklad od povinnosti a donútenia, pokiaľ ide o slobodu zvoliť si vlastné náboženstvo –, ale aj v pozitívnom zmysle, a to v rôznych prejavoch *slobody k*: napríklad slobodne svedčiť o vlastnom náboženstve, ohlasovať a odovzdávať jeho učenie; pôsobiť v oblasti výchovy, vykonávať benefičné a charitatívne aktivity, ktoré umožňujú zachovávať náboženské predpisy; existovať a konať ako spoločenské organizácie, vybudované v súlade s princípmi cirkevnej náuky a s vlastnými inštitucionálnymi cieľmi. Žiaľ, aj v krajinách dávnej kresťanskej tradície sa množia prípady náboženskej netolerancie, osobitne voči kresťanom a tým, ktorí jednoducho nosia identifikačné znaky vlastného náboženstva.

Šíriteľ pokoja si musí tiež uvedomiť, že ideológia radikálneho liberalizmu a technokracie vnuká čoraz väčšej časti verejnosti presvedčenie, že ekonomický rast treba sledovať aj za cenu oslabenia sociálnej funkcie štátu a solidárnej siete občianskej spoločnosti, ba aj oslabenia spoločenských práv a povinností. Pritom treba mať na pamäti, že tieto práva a povinnosti sú základné aj pre plné realizovanie ďalších práv a povinností, počnúc tými občianskymi a politickými.

Medzi najviac ohrozené spoločenské práva a povinnosti patrí dnes právo na prácu. Deje sa to preto, že práca a spravodlivé uznanie právneho statusu pracujúcich sa čoraz nižšie hodnotia, keďže ekonomický rozvoj sa odvíja predovšetkým od plnej slobody trhu. Práca sa považuje za závislú premennú ekonomických a finančných mechanizmov. V tejto súvislosti

zdôrazňujem, že dôstojnosť človeka, ako aj ekonomické, spoločenské a politické dôvody si vyžadujú, „aby sa naďalej ako priorita sledovala dostupnosť zamestnania a jeho udržanie pre všetkých“ (4). Vzhľadom na uskutočnenie tohto ambiciózneho cieľa je potrebný nový pohľad na prácu, založený na etických princípoch a duchovných hodnotách, ktoré rozširujú pojem práce a chápu ju ako základné dobro pre jednotlivca, rodinu i spoločnosť. Takémuto dobru zodpovedá povinnosť i právo, čo si vyžaduje odvážnu a novú politiku práce pre všetkých.

Budovať dobro pokoja prostredníctvom nového modelu rozvoja a ekonomiky

5. Z viacerých strán sa ozýva, že je dnes potrebný nový model rozvoja, ako aj nový pohľad na ekonomiku. Rovnako integrálny, solidárny a udržateľný rozvoj, ako aj spoločné dobro si totiž vyžadujú správnu škálu hodnôt (dobier), ktoré je možné hierarchicky usporiadať, ak ich vzťahujeme k Bohu ako k najvyššej hodnote. Nestačí mať k dispozícii veľa prostriedkov a veľa – hoci cenných – možností robiť rozhodnutia. Široké spektrum dobier podporujúcich rozvoj, ako aj možností robiť rozhodnutia treba využívať v perspektíve dobrého života, takého správania, ktoré uznáva primát duchovného rozmeru a apel na uskutočňovanie spoločného dobra. V opačnom prípade strácajú svoju oprávnenú hodnotu a nakoniec sa stávajú novými idolmi.

Aby sme sa dostali zo súčasnej finančnej a ekonomickej krízy – ktorá má za následok rast nerovností – sú potrební ľudia, skupiny a inštitúcie podporujúce život, lebo napomáhajú ľudskú kreativitu, aby mohla aj z krízy vzišť príležitosť na nový pohľad a nový ekonomický model. Ten, ktorý prevláda v posledných desaťročiach, totiž postuloval maximalizáciu zisku a konzumu, v individualistickej a egoistickej optike, ktorá hodnotí človeka len podľa jeho schopnosti zodpovedať požiadavkám konkurencie. Z úplne inej perspektívy je však pravý a trvalý úspech dosiahnuteľný len darovaním seba, svojich intelektuálnych schopností a podnikavosti, pretože nezávadný, teda skutočne ľudský ekonomický rozvoj potrebuje princíp dobrovoľnosti ako výraz bratstva a logiky darovania. (5) V ekonomickej činnosti sa ako šíriteľ pokoja javí konkrétne ten, kto s kolegami a spolupracovníkmi, dodávateľmi i spotrebiteľmi, nadväzuje férové a recipročné vzťahy. Vykonáva ekonomickú aktivitu pre spoločné dobro a prežíva svoje úsilie ako niečo, čo presahuje jeho vlastné záujmy a slúži prospechu prítomných i budúcich generácií. Takto nepracuje len pre seba, ale aj pre to, aby druhým zabezpečil budúcnosť a dôstojnú prácu.

V ekonomickej oblasti sa – osobitne zo strany štátov – požadujú také politické opatrenia týkajúce sa priemyselného a poľnohospodárskeho rozvoja, ktoré dbajú o spoločenský pokrok a rozšírenie demokratického právneho štátu. Preto je podstatné a nevyhnutné aj etické budovanie peňažných, finančných a obchodných trhov; tieto majú byť stabilizované a lepšie koordinované a kontrolované, aby nespôsobovali škody tým najchudobnejším. Starostlivosť mnohých šíriteľov pokoja sa musí tiež – s väčším dôrazom ako doteraz – sústrediť na potravinovú krízu, ktorá je oveľa vážnejšia ako tá finančná. Téma bezpečnosti potravinových dodávok sa v dôsledku súvisiacich kríz – medzi iným opakovanej oscilácie cien prvotných poľnohospodárskych produktov a nezodpovedného konania zo strany niektorých ekonomických podnikateľov a nedostatočnej kontroly zo strany vlád a medzinárodnej komunity – vrátila do centra záujmu medzinárodnej politiky. Pokiaľ ide o prekonanie tejto krízy šíritelia pokoja majú konať spoločne v duchu solidarity, a to na miestnej i medzinárodnej úrovni, s cieľom umožniť poľnohospodárom, osobitne malým vidieckym podnikom vykonávať ich činnosť dôstojne a udržateľne z pohľadu spoločenského, ekologického i ekonomického.

Výchova ku kultúre pokoja: úloha rodiny a inštitúcií

6. Chcem ešte zdôrazniť, že rôzni šíritelia pokoja sú povolani nadšene sa zasaďovať za spoločné dobro rodiny a sociálnu spravodlivosť, ako aj za účinnú spoločenskú výchovu. Nikto nesmie ignorovať a podceňovať rozhodujúcu úlohu rodiny, ktorá je z demografického, etického, pedagogického, ekonomického i politického hľadiska základnou bunkou spoločnosti. Rodina má prirodzené poslanie podporovať život: sprevádza človeka v jeho rozvoji a povzbudzuje jeho rast a obohatenie prostredníctvom vzájomnej starostlivosti. Zvlášť kresťanská rodina v sebe nesie prvotný plán výchovy človeka podľa miery Božej lásky. Rodina je jedným z nenahraditeľných spoločenských subjektov pri uskutočňovaní kultúry pokoja. Preto je potrebné chrániť právo rodičov a ich primárnu úlohu pri výchove detí – predovšetkým v morálnej a náboženskej oblasti. V rodine sa rodia a rastú šíritelia pokoja, budúci podporovatelia kultúry života a lásky. (6)

Do tejto nesmiernej úlohy výchovy k pokoju sú zapojené zvlášť náboženské spoločenstvá. Cirkev pociťuje túto veľkú spoluzodpovednosť v novej evanjelizácii, ktorej jadrom je obrátenie sa ku Kristovej pravde a láske, a v dôsledku toho duchovné a morálne

znovuzrodenie jednotlivcov i spoločnosti. Stretnutie s Ježišom Kristom formuje šíriteľov pokoja tým, že sa usilujú o budovanie spoločenstva a prekonanie nespravodlivosti.

Osobitné poslanie v súvislosti s pokojom náleží kultúrnym, školským a univerzitným inštitúciám. Od nich sa vyžaduje značný príspevok nielen k výchove budúcich generácií vedúcich osobností, ale aj obnova verejných inštitúcií na národnej i medzinárodnej úrovni. Môžu tiež prispieť k vedeckému mysleniu, ktoré poskytne ekonomickým a finančným aktivitám solídny antropologický a etický základ. Aktuálny svet, osobitne ten politický, si vyžaduje nové myslenie, novú kultúrnu syntézu, aby sa prekonali rôzne „technicizmy“ a s ohľadom na spoločné dobro zosúlادili rôzne politické tendencie. Ak sa toto dobro bude považovať za súbor pozitívnych medziľudských a inštitucionálnych vzťahov v službe integrálneho rastu jednotlivcov a skupín, stane sa základom každej pravej výchovy k pokoji.

Pedagogika šíriteľa pokoja

7. Na záver vyvstáva potreba navrhnúť a podporiť určitú pedagogiku pokoja. Tá si vyžaduje bohatý vnútorný život, jasné a správne morálne zásady, im zodpovedajúce postoje a štýl života. Šírenie pokoja totiž prispieva k uskutočňovaniu spoločného dobra a vzbudzuje záujem o pokoj, lebo k nemu vychováva. Myšlienky, slová a skutky pokoja vytvárajú mentalitu a kultúru pokoja, atmosféru rešpektu, čestnosti a srdečnosti. Treba teda učiť ľudí, aby sa mali radi a vychovávať ich, aby skôr pestovali pokoj a dobrú vôľu, ako iba toleranciu. Platí základné napomenutie „povedať nie odplata, uznať vlastné krivdy, prijať ospravedlnenie bez toho, aby sme sa ho domáhali, a nakoniec odpustiť“ (7), tak sa omyly a urážky môžu v pravde uznať a spoločne sa môže dospieť k zmiereniu. To si však vyžaduje šírenie pedagogiky odpustenia. Zlo sa totiž premáha dobrom, a o spravodlivosť sa usilujme tým, že napodobňujeme Boha Otca, ktorý miluje všetky svoje deti (porov. *Mt* 5, 21 – 48). Je to zdĺhavá práca, pretože predpokladá duchovný vývoj, výchovu k vyšším hodnotám a nový pohľad na ľudské dejiny. Treba sa vzdať falošného pokoja, ktorý sľubujú idoly tohto sveta, a tak predísť nebezpečenstvám, ktoré ho sprevádzajú: falošný pokoj totiž spôsobuje, že svedomie je čoraz menej citlivé a uzatvára sa do seba, k ochudobnenej existencii, prežíanej v ľahostajnosti. Pedagogika pokoja znamená, naopak, konanie, spolucítenie, solidaritu, odvahu a vytrvalosť.

Ježiš vo svojom živote stelesňuje celok týchto postojov, až po úplné sebadarovanie, až po „stratu života“ (porov. *Mt* 10, 39; *Lk* 17, 33; *Jn* 12, 25). Sľubuje svojim učeníkom, že skôr či

neskôr urobia mimoriadne odhalenie, o ktorom sme hovorili na začiatku, a to, že vo svete je Boh, Ježišov Boh, celkom solidárny s ľuďmi. V tejto súvislosti by som chcel pripomenúť modlitbu, ktorou prosíme Boha o to, aby nás urobil nástrojmi jeho pokoja, aby sme prinášali lásku, kde panuje nenávisť, odpustenie, kde vládnu urážky, skutočnú vieru tam, kde vládnu pochybnosti. Spoločne s blahoslaveným Jánom XXIII. chceme prosiť Boha, aby osvietil predstaviteľov krajín, aby popri starostlivosti o oprávnené blaho občanov zaistili a bránili aj cenný dar pokoja; nech všetkých zapália za prekonanie rozdeľujúcich bariér, posilnenie pút vzájomnej lásky, za pochopenie druhých a odpustenie tým, ktorí páchali neprávosti, aby sa tak v sile jeho pôsobenia všetky národy zeme spriatelili a navždy v nich zavládol vytúžený pokoj.

(8)

S touto prosbou spájam aj pranie, aby sa všetci podieľali na šírení a budovaní pokoja, a tak ľudské mesto rástlo v bratskej svornosti, prosperite a pokoji.

Vo Vatikáne 8. decembra 2012

Benedikt XVI.

- 1) Porov. DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: pastorálna konštitúcia *Gaudium et spes*. In: Trnava : SSV, 2008, 1.
- 2) JÁN XXIII.: encyklika *Pacem in terris*: AAS 55 (1963), 265–266.
- 3) *Tamže*, 266.
- 4) BENEDIKT XVI.: encyklika *Caritas in veritate*. Trnava : SSV, 2009, 32.
- 5) *Tamže*, 34 a 36.
- 6) Porov. JÁN PAVOL II.: *Posolstvo na Svetový deň pokoja 1994* (8. decembra 1993): AAS 86 (1994), 156–162.
- 7) BENEDIKT XVI.: Príhovor pri príležitosti stretnutia s členmi vlády, vládnych inštitúcií, diplomatickým zborom, predstaviteľmi náboženstiev a reprezentantmi sveta kultúry, Baabda-Libanon (15. septembra 2012): *L'Osservatore Romano*, 16. septembra 2012, s. 7.
- 8) Porov. JÁN XXIII.: encyklika *Pacem in terris*, 304.